

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvezčer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.
Za oznanila plačuje se od četiristopne pett-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenštvo je v Gospodskih ulicah št. 12.
Upravnosti naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t.j. vse administrativne stvari.

Meščanje!

Naši kandidatje za III. volilni razred, ki voli dne 16. aprila t. l., so naslednji:

Vladimir Hrásky

deželni inženér;

dr. Danilo Majaron

odvetniški koncipijent;

dr. Ivan Tavčar

odvetnik;

Matija Zitterer
vitez di Casa Cavalchina

c. kr. stotnik v pokoji.

Narodni volilci.

K Ljubljanskim volitvam.

Povodom dopolnilnih volitev razobesila je klerikalna stranka novo tvrdko pred svojo oficino. Imenuje se sedaj: „Neodvisni narodni meščanski volilni odbor.“ S tem dolgim imenom, katerega bi se niti kakšen španjski princ ne sramoval, pa ni preminila niti svojih slabih lastnosti, niti svoje zloglasne taktike. Ravnala se je popolnoma po pregovoru, ki pravi, da volk pač dlako premeni, nikakor pa ne nravi.

Stare laži, stara perfidnost kaže nam zopet, da imamo pod novo krinko starega nasprotnika pred seboj, nasprotnika, ki ima tako drzno čelo, da mu 'še tako debela laž ne spravi več rudečice v obraz, nasprotnika, ki se drži načela, da treba le nesramno lagati, in uspeh je gotov.

K tem trdim, a opravičenim besedam prisilil nas je „neodvisnega narodnega meščanskega volilnega odbora“ volilski oklic za II. razred, v katerem oklici se pravi:

„Radikalna stranka je sklenila rušiti disciplino in v svojem glasilu dne 12. t. m. proglašila

za II. razred svoje kandidate. Tudi nam neso po godu vsi kandidatje, katere kandiduje meščanski volilni odbor, toda iz discipline hoteli smo klanjati se njegovemu ukrepu. Sedaj pa, ko se ruši disciplina z one strani, hočemo si tudi mi prosto izbrati svoje kandidate. Meščanje! Upamo, da nas je še mnogo v Ljubljani, katerim so pravi interesi našega stolnega mesta bolj na srci, nego puhla fraza in kričanje.“

Prečitavši ta oklic, padel nam je nehotoma na um farizej v templji. Kakor le-ta v božjem hramu, tako klerikalna stranka v svojem glasilu trobi: Hvala ti, Gospod, da nesmo taki, kakor oni. Zvrnila bi rada vso kričo današnjemu razporu in ljutemu volilnemu boju na nas, umila bi rada svoje roke v nedolžnosti, dasiravno vsa Ljubljana ve, da je klerikalna stranka prva zanetila razpor, prva začela rušiti disciplino.

Kakor 1883. l., ko je pri deželnozborskih volitvah v Kamniškem in Brdskem okraji proti Kersniku skušala perfidno utihotapiti pokojnega Križnarja, kakor pozneje mnogokrat, tako je tudi letos klerikalna stranka prva začela rušiti disciplino. Kandidatov, ki jih je proglašil za III. razred meščanski volilni odbor, kateremu smo se doslej kot autoriteti vedno brez ugovora klanjali, ni hotela vsprejeti in izbrala je dva protikandidata. A to še ni bilo vse. Še predno so se proglašili kandidatje za II. razred, agitovala je že klerikalna stranka proti njim. Udeležba klerikalcev pri shodi bila je le navidezna, da so tem ložje na tihem rili in pripravljali tla svojim namenom.

Ko smo to doznali, sklicali smo svoje ljudi. In bili so še takrat mej nami gospodje toli blazega srca, da so imeli še vedno mnogo pomislekov, bili tudi mi smeli rušiti disciplino. Ko se jim je pa pojasnilo, kake spletke se snujejo in kako perfidno in zavratno se agituje, sklenilo se je pa res, da se v bodoče ne čutimo več vezane. Mislimo smo si tedaj: „Kakor ti meni, tako jaz tebi.“

Po navedenem je razvidno, da je klerikalna stranka prva rušila disciplino in da je vse, kar ona drugače trdi, neosnovana laž. Jednaka laž je tudi, ako klerikalci tiskajo na potrežljivi papir, „da hoče ožja stranka, Slov. Naroda“ dobiti

v roke monopol pri mestni upravi ter svojevoljno gospodariti z mestnim premoženjem in v gotovem delu tudi z imovino mestnega prebivalstva.“

Kdor mirno prečita te stavke, zagleda takoj vso infamijo, ki tiči v teh sicer bedastih stavkih. Govori se tu o monopolu v mestni upravi. V čem se javlja ta monopol? Kdo, kdaj in kje je le s pristom mignil v tak namen? In, ali je sploh kaj tacega mogoče? Ne, ne, vse je le infamna laž, izmišljena od klerikalne stranke kot volitveni manever po receptu: „Hilf, was helfen kann!“

In taka stranka, ki tako brezstidno sumniči in obrekajo, ne da bi navajala dotična fakta, stranka, katera je napisala navedene stavke, ki bi jih sami klerikalni mestni odborniki odločno in slovesno zanikati morali, ako so poštenjaki, govori potem še o puhlih frazah in kričanji. Gospodje pometajte pred svojim pragom! Puhla fraza je Vas rodila in spravila na površje, kričanje, laž, sumničenje in obrekovanje pa je Vaše vsakdanje oružje. S tacimi sredstvi možno je dobiti hipnih uspehov, trajnih pa ne, kajti laž ima kratke noge, in tudi licemerstvo se kmalu spozna.

Naš klerikalni kolega trdi v včerajšnjem listu, da ne pozna ne v mestu, ne na deželi klerikalne stranke. To je deloma resnica, ker je „Slovenec“ že večkrat pokazal, da sam sebe ne pozna in bi svojo stranko rad vedno drugače slikal, nego je v goli resnici. A baš njegova, to je „Slovenčeva“ stranka, je prava pravcata klerikalna stranka, z vsemi bistvenimi lastnostmi in pritiklinami, ki jih združujemo s tem pojmom. Naš klerikalni kolega bode torej že moral dopuščati, da njegove pristaše tudi v bodoče nazivljemo klerikalno, ali če mu je ljubše jezuitsko stranko.

Naslov „konservativno-narodna stranka“ pa si ti gospodje brez vsake pravice laste. Konservativ je ves narod slovenski, taka machiavistična stranka, kakor je klerikalna, pa na vekov veka ne!

LISTEK.

Ulomci.

Spisal Sevnican.

(Konec.)

11. Naš gospod Jezus Kristus hodil je peš in bos.

Krasna kočija stala je pred dvorom kardinala kneza — w —. Iskra uprežena vranca kopitala sta po trdem kamenitem tlaku, da so iskre letele izpod podkrov.

Kardinal, katerega so spremljali dvorniki, stopal je baš ponosno proti kočiji, ko se mu približa revno opravljen bled mož.

Pokazavši s prstom na kočijo pravi: Naš gospod Jezus Kristus hodil je peš in bos!“

„Da!“ je odgovoril knez, „a Kristus je bil cesarjev, jaz sem pa knežev sin!“

12. Živ je bil cesarjev, a mrtev je moj!

Kakor vedno vsako leto, tako je tudi 1886. leta mej Osečko posadko razgrajala vročinska bolezni. Bolnišnica, v katerej sem bil ekonomski čast-

nik, bila je prenapolnjena bolnikov in dan za dnevom odveli smo jednega, da celo po dva mrljča na pokopališče.

V noči od 24. na 25. julija umrl nam je zopet prostak.

Sedel sem v bolnišnični pisarni, ko ustopi visok, sivolas širokopleč mož s staro sklonjeno ženico.

„Gospodine, oglasti se on tihim glasom, umrl nama je sin in še jedenkrat bi rada videla njegovo obliče.

Strogo bilo je zabranjeno, razen zdravnikov in strežajev koga puščati v mrtvašnico.

„Žal mi je, dragi moj kumek, kako žal, a ne smem dovoliti. Strogo je prepovedano. Ne smem!“

Jedva sem izustil to, zgrudilo se je trhlo telo uboge stare ženice na tla in jela je tako ihteti in tiko plakati, da se mi je krčilo srce.

Ali starec, oča, se ponosno postavi predme, nagrbanči čelo ter s povzdignenim glasom pravi: „Živega sem dal cesarju, a mrtev je moj, pa božjem in človeškem pravu!“ — — —

„Veste li, kaj je starišem sin?“

Da bi najinega sina ne smela več videti, da bi ga ne smela več poljubiti na čelo! ne! ne! Težko

je sopol, široke prsi so se mu jele vzdigovati krčevito, a najedenkrat se i njemu udero solze po zagorelem lici.

Kremenito srce omečito bi se pri tem pogledu! —

Šel sem po štabuega zdravnika blagega dr. T. . . . . a, ter ga privel v sobo. Naglo se je obrnil, potegnil z rokavom čez oči, ter dovolil, da smeta izjemoma roditelja v mrtvašnico k svojemu umrlem sinu. —

13. Idealist.

Si li čital najnovejšo novelo pisatelja X.? To ti je klasična pisava! Ta krasota ta milina, ta karakteristika, ti nedosežni značaji! To mora biti pravi idealist!

Nasmehnil sem se bil, kajti poznal sem romanopisca še s šolske klopi.

Ti se le slepiš. Čuj brate, kakov idealist je naš novelist. V šoli smo ga črtili pošteno misleči dijaki, kajti bil je naš ovaduh! Na vseučilišči bil je član nemškej dijaški zvezi ter se vedno pretepal po njenih pravilih. A ko se je vrnil v domovino postal je iskren domoljub, in narodnjak, ter si obesil na vrat staro, bogato baburo, ki je bila slepa

V Ljubljani 15. aprila.

Omenili smo že jedenkrat, da je dne 10. t. m. nemškoliberalni vodja dr. Plener govoril pri otvorenji Liberškega nemškega društva. Ker je govor njegov v marsičem pomenljiv, ker se v njem nahajajo še celo dobri nauki za Slovane, zato hočemo danes še jedenkrat nekoliko spregovoriti o tem govoru.

Plener je posebno naglašal, da ima društvo, ki se je osnovalo, pred vsem namen pospeševati narodno jedinstvo Nemcev ne le na Češkem, ampak v obče v Avstriji. Opetovanje je priporočal složnost Nemcev, zlasti v češkem deželnem zboru. Rekel je, da se imajo za uspehe, katere so dosegli pri konferencah na Dunaji, Nemci največ zahvaliti složnemu postopanju nemških zastopnikov v deželnem zboru. Jednako složno bi po njegovem mnenju morali postopati vsi Nemci v Avstriji, ker neso dovolj mnogobrojni, da bi se mogli cepiti v razne frakcije. Poslušalci so mu živahnopritrjevali in tako pokazali, da se strinjajo z njim. Mi se tukaj ne bodo bavili s tem, v koliko se bodo Nemci ravnali po svetu Plenerjevem, ali se bodo bolj zblžali, ali pa še bolj cepili v razne manjše frakcije.

Nemci imajo ugoden položaj v Avstriji. Vsled zgodovinskega razvoja so si pridobili neko prednostno stališče, katero se ni odpravilo z uvedenjem ustave. Nemški jezik je poveljstveni jezik naše vojske in kakor razmere sedaj stoji, ni misliti, da bi se zamenil v kratkem s kakim drugim jezikom. Birokracija močno varuje nemščino že zaradi komodite. Velepomenljivo je pa, da so Nemci najmnogobrojniji narod v tostranski državnej polovici. Res da je Slovanov več, toda mi smo razcepjeni v mnogo narodnostij, ki nemajo skupnega slovenskega jezika in le prerade tirajo vsaka svojo politiko. Nemci pa imajo tudi močno oporo v višjih krogih, kjer se ne morejo otresti nekakih zastarelih predvodov gledé Slovanov. Vzlic vsem omenjenim ugodnostim pa priporoča Plener, da 8 milijonov avstrijskih Nemcev morajo biti složni, če hočajo varovati svoje pravice oziroma predpravice.

V neizmerno neugodnejšem položaju so pa avstrijski Slovani. Ne le, da so razdeljeni v več narodnostij, jim je poleg tega sedanja razdelitev krovovin tako neugodna. Slovenci in Čehi so zlasti razdeljeni v več krovovin, v katerih v deželnem zboru večine nemajo. Pri takem položaju bi bila sloga avstrijskih Slovanov tem potrebnejša, zlasti ker jim ni le braniti že pridobljenih pravic, temveč se morajo še le boriti za pravice, ki se jim vedno kratijo. Kaka je pa sloga pri Slovanih?

Vsaka narodnost hodi navadno svojo pot in se dosti ne briga, kaj dela druga. Nobena se ne ozira na interes skupnosti, temveč le na svoje posebne interese. Da celo mnogi Slovani se trdno drže programov, ki so naravnost v škodo drugim slovenskim narodnostim. Vsak se bori v prvej vrsti le za svoje pravice. Nekatere narodnosti slovenske se pa celo bore jedna proti drugoj, kakor Poljaki in Rusini v Galiciji, Hrvatje in Srbi v Dalmaciji. Tudi je mej Slovani še vedno ukoreninen deželnih reparativ. Mej Slovani na Češkem in Moravskem je neko nasprotje, ki se tajiti ne da. To nasprotje se je pokazalo tudi pri dogоворih na Dunaji, kjer

na desnem očesu, a na levo skoro nič videla ni.
— „Taki so naši idealisti!“

14. Mitova mati.

Leta 1888. bil sem polkovni pionirski častnik. Naloga mi je bila izvezati kacih 30 prostakov v pionirskem poslu.

Jeden teh novincev bil je osobito lep čvrst in spreten dečko, 21 leten Hrvat. Zatorej mi je biltudi najljubši izmej vseh. Necega popoludne poda se nekoliko teh vojakov mej njimi tudi naš Mito Kobundžić preko Drave v sosedno Ogersko. Prav tik Drave stoji mala s slamo krita koča, katero nazivajo „čarda“.

Tam so se zaba vali običajno ob nedeljah naši prostaki pri vinu in godbi; tudi plesalo se je na okroglem, golobnjaku podobnem podu pribit je bil nadpis: „Gospodje 5 krajcarjev, dame — proste.“ Za borih 5 krajcarjev se je ondi sukal naš vojak s svojo izvoljenko po taktu ciganske godbe do pozne noči. Dotičnega dne bil je Mito izvanredno vesel in ponesreči razdrobi steklenico, ki je stala na mizi. Takoj priteče krčmar ohol, surov Madjar ter zahteva 30 krajcarjev odškodnine. 30 kr. ni bila vredna, odreže se Mito, a 20 ti jih pa dam, tu le jih imas.

se češki vodje neso spomnili svojih bratov na Moravi, dasi govore ž njimi isti jezik, prav tako so jih prezrli, kakor bili Moravani zanje popolnoma tuji. Tudi na Slovenskem še neso zginila vsa nasprotja mej Štajerci, Kranjci, Korošci in Primorci.

Poleg teh nasprotij se pa kažejo mej vsemi slovanskimi narodi razni razpori, namesto, da bi skušali se drug drugemu približati in osnovati veliko slovansko stranko v Avstriji. Hudi strankarski boji, večkrat za vprašanja, ki se le malo tičejo slovanstva, bjejo se pri vseh narodnostih slovenskih. Ti boji so večkrat hujši, nego boji z nasprotniki slovanstva.

Mi smo že večkrat v našem listu naglašali, da je ta nesloga kriva, da si Slovani ne pribore pravega ugleda v Avstriji. Večkrat smo že priporočali, da bi se vsi avstrijski Slovani združili glede programa in tudi po drugih listih se je že to priporočalo, a ostalo je vse le klic vpijočega v puščavi. Strankarski razpori baš sedaj huje razjedajo slovanstvo v Avstriji nego kadar koli.

In baš sedaj so razpori jako kvarni in žal, malo je upanja, da bi kmalu polegli, ker se z govorom strani še vedno uliva olje v ogenj, ker se načelo „sic volo, sic jubeo“ proglaša kot dogma in ker se skoro ni nadejati, da bi iz Plenerjevega govoru avstrijski Slovani posneli praktični nauk, da bi v mejsebojni slogi bili nepremagljiva četa, dočim so sedaj le „pion“ na politički šahovni deski.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 16. aprila.

Češkonemške konference

začele so se zopet včeraj na Dunaji. Največje težave pri teh konferencah bode delala premembra volilnega reda za veleposestvo. Nemški veleposestniki nikakor neso zadovoljni, da se skupina nefidej-komisnega veleposestva razdeli na pet volilnih okrajev, in zahtevajo, da se razdeli na sedem okrajev, ker bi v tem slučajih dobili več glasov. Starotični in fevdalni posestniki bi to že dovolili, ko bi šlo le za nekaj čeških glasov, a se bojē za večino. Če Nemci dobre več mandatov, bi vklipé z Mladočehi imeli večino v deželnem zboru in liberalni elementi obeh narodnostij bi se utegnili zdajini proti konzervativcem v vprašanjih, ki se tičejo narodnosti. To je pa uzrok, da v tem vprašanju fevdalci ne bodo marali prijenjati. Ko bi šlo le za interes češkega naroda, bi se z lahko vestjo udali, a tuge tudi za interes njih stranke in se jim zatorej stvar zdi mnogo važnejša.

V češkem deželnem odboru

bila so burna posvetovanja o premembri predloga gledé rabe jezikov pri avtonomnih uradih. Zakon, ki ga je sprva sklenil deželni zbor, ni dobil sankcije, ker so se na Dunaji pri konferencah dogovorili, da se ima predloga tako predelati, da mestu Liberci ne bode treba uradovati v obeh deželnih jezicih, četudi ima svoj mestni statut. Mladočenska odbornika dr. Edv. Gregr in dr. Kučera sta odločno ugovarjala takej premembri, ker ne gre, da bi za Nemce bila kaka izjema, in zahtevala, da se njijini ugovori upišejo v zapisnik. Pri tej priliki sta tudi hudo kritikovala postopanje čeških odpoliscev na Dunaji. Na njijine ugovore se večina ni ozirala, a sedaj vemo, da bodo Mladočehi tudi v deželnem zboru odločno ugovarjali, da bi se za Liberce napravila kaka izjema in da sploh v de-

A krčmar ne odjenja in uname se hud prepir. Naposled se navzočnemu korporalu posreči pomiriti razburjene vojake. Bila je takrat sila temna noč. Mito se poda s poda na dvorišče. Zdajci prisoki krčmar zavratno izza plota, ter udari Mito s polenom po glavi in to s tako silo, da se Mito takoj zgrudi na tla. A ustane, vendar le opaše si bajonet, ter odide v vojašnico.

Prihodnji dan pa leže, odvesti smo ga moralni v bolnico. Po noči je umrl. — Prebita mu je bila črepinja — — — — —

V Osečkej trdnjavi imajo vojaki svoje pokopališče. O vseh svetih so vsako leto pionirji urejali i odičili grobove umrlih častnikov in prostakov, isto tako 1888. leta.

Ko stopim omenjenega dne na pokopališče, vidim pri Mitovem grobu klečati ženico, ki je milo plakala; drugo ženo pa vidim pobirati dražje za plotom, s katerim zaneti ogenj tik gomile, a nad njim držala je malo ponvico.

Približal sem se dvojici.

„Kaj pa delate tu!“

„Križ se majte v kamenu. Kupili sva svinca, da bi ga zalili, a neče se razstopiti“ odgovori ženica.

želnem zboru pričakovati burnih debat, ko se bodo razgovarjalo o Dunajskih dogovorih.

Občinske volitve

v Inomostu bodo drugi mesec. Do sedaj so navadno zmagovali v tirolskem stolnem mestu liberalci, a letos pa kaže, da bodo klerikalci spravili več svojih mož v mestni zbor. Lani so protisemiti glasovali z liberalci in jim pripomogli do zmage, letos se pa že vrši pogajanja med klerikalci in protisemiti, da bodo drugi druga podpirali pri volitvah. Osnovala se bodo v Inomostu nekaka stranka združenih kristjanov, ki utegne polagoma dobiti večino v mestnem zastopu, če je bodo razmere ugodne. Postopanje klerikalcev v Inomostu kaže, da klerikalci dobro znajo izkoristiti vsakovrstne razmere pri volitvah.

Vnajme države.

Ruski upliv v Srednji Aziji

se hitro širi. Zadnji čas je afganški emir dovolil ruskim trgovcem, da smejo trgovati po vsej njegovej državi. To dovoljenje je za Rusijo jako velike narodnogospodarske in politične važnosti. To dokazuje, da je ruski upliv v Afganistanu spodobil angleškega. Angležem gotovo ni ljubo, da jih Rusija tako spodriva z azijskih trgovšč in da je dovoljen celo pristop v slavni, kot trdnjava in kot trgovšč velevažni Herat.

Odstop kneza Bismarcka.

Italijanski politik Ruggiero Bonghi je pri občil v „Nuova Antologia“ članek o odstopu nemškega kancelarja. Uzrok razpora med knezem Bismarckom in cesarjem je iskati v različnosti značajev teh dveh mož. Bismarckov značaj je pred vsem praktičen, cesarjev pa mističen. Čudno torej ni, da ta dva moža nista mogla vkljuge delati. Z odstopom Bismarckovim je pa tripelalijanca zgubila močno podporo. Upiv knezovega odstopa se bode pokazali še le v bodočnosti. Ne ve se, kam bode stvari zaveta trma nemškega cesarja. Položaj je torej sedaj kako negotov. Bonghi se sicer nadaja, da bode tripelalijanca se še nekaj časa obdržala, a za gotovo niti tega trdit ne more.

Rumunski zbornici

snideta se dne 27. aprila v izredno zasedanje, da dovolita kredit za utrjenje Bukurešta. Vlada bode zahtevala v ta namen 60 milijonov frankov. Rusiji prijazna stranka bode odločno vladni predlogi ugovarjala in bode poslala v boj najboljše govornike. Boj bode torej hid in vlada se sama malo boji, da bi se utegnil zanje neugodno končati. Zaradi tega se pogaja s prejšnjim ministarskim predsednikom, Catargijem, da bi s svojimi pristaši glasoval za predlogo. Catargi se pa najbrž ne bode dal pregovoriti. Javno mnenje v Rumuniji je največ proti tej predlogi in je vsled tega prav lahko mogče, da pride do ministarske krize. Ako bode pa zmagala vlada, v tem vprašanju, bode se še dlje časa vzdržala, ker proti drugim nameravanim reformam ni pričakovati posebnih uporov. Tudi Vernešku, ki je najhujši nasprotnik vlade in intrigant, se je jih umikati javnemu delovanju, ko je spoznal, da ne bode mogel postati ministarski predsednik.

Občinske volitve v Parizu

bodo najbrž dne 27. t. m. ali pa dne 5. maja. Vabilo gibanje je že jako živahn. Za 88 mandatov se je že oglasilo nad 1000 kandidatov. Skoro vsi dosedanji občinski odborniki bodo kandidovali, a ne bodo jih najbrž mnogo zmagalo. Dosedaj so veljali v občinskem svetu „posibilisti“ za zmerne elemente in so igrali dolgo, kako važno ulogo. Posibilisti imajo blizu jednak program, kakor parlamentarni socijalni stranka v Nemčiji. Tej stranki se očita, da se je okoristila raznih denarnih podjetij glavnega mesta, zlasti da se je več tisočakov mest-

Pozval sem dva vojaka, da sta jima pomagala.

„Ste li vi Mitova mati?“ vprašam klečečo ženo. Poznal sem ga, bil je vrl dečko!“ Za nekotliko hipov se je razvedrilo tužno lice.

„Da mati!“ in udrle so se ji solze po lici. Vzel mi ga je cesar, in bil je to moj jedini sin, jedino veselje, jedini up, jedina sreča! Vse, vse pokopano je zdaj pod tem le holmom. Oj kako sem neskončno nesrečna! — Vse svoje novce dala sem za tale križ, za te-le cvetke, da bode odičen grob, da bode moj Mito slaje spal.“

Peresu ne da se opisati ta prežalostni prizor, ko sem stal in gledal na obupno plakajočo mater, ter spominjal se njenega dičnega sina. Srce me je zbolelo, mislil sem na te, zlata moja mamica in takrat sem čutil, živo čutil, kaj je človeško gorje, kaj je materinska ljubezen, kako daleč sega preko groba.

15. Kismet.*

Kompanija bosniškega batalijona korakala je ob bregu peneče Drine od vaje domov. Na čelu je jezdil je stotnik, za njim pa so stopali častniki.

Ko pridejo blizu kamenitega mostu skoči ž

*) Usoda, fatum.

negajo posojila zgubilo v njenih žepih. Težko se bodo vzdržali proti radikalnejšim nasprotnikom. Boulangarjevi pristaši bodo postavili tudi svoje kandidate in se celo nadejajo, da bodo dobili večino, kar je pa dvomljivo, ker jih monarhisti ne bodo podpirali, kakor so jih pri volitvah za zbornico. Republičani pozivljajo volilce, da se naj ne dajo slepit z lepimi frazami ter naj le volijo može, katerim bode za napredok mesta res kaj mari. Ta opomin pa najbrže ne bode nič izdal in bode v novem mestnem zboru še večja mešanica, nego je bila dosedaj, posebno radikalnih elementov bode še več.

Srednjeameriška država zveza.

Že v oktobru so pooblaščenci srednjeameriških republik bili podpisali dogovor, da se osnuje zveza srednjeameriških republik. Dosedaj je pa še bilo dvomljivo, bodo li vlade teh državic pritridle temu dogovoru. Guatema, Honduras in Salvador so se že izrekle za to zvezo in Costa Rica in Nicaragua v kratkem tej zvezi pristopiti, rešili so le še nekatere formalnosti. Nova zveza se uživotvori 15. septembra, kateri dan si snide zvezni sovet, da izbere z žrebom predsednika. Ta volitev se bode ponavljala slednje leto, ker ima vsaka država po vrsti pravico imenovati predsednika. Zvezni sovet bude imel petnajst članov, pa tri iz vsake države. Ministerstvo bude sestavljeno iz petih mož. Iz vsake države bude jeden minister. V mejah te državne zveze bude vladala popolna trgovska svoboda. Ta zveza je pa tudi le predhodnica velikej zvezi vseh ameriških držav, za katero se že tudi vrše pogajanja, ki se pa seveda poprej uresničiti ne dá, da se uravnajo razmere v nekaterih južnoameriških državah, zlasti v Braziliji.

Volitev predsednika venezuelskega.

Minuli mesec je v Caracasu bila volitev novega predsednika združenih držav venezuelskih. Volitev se je vrnila mirno in njen izid je moral vsakdo z veseljem pozdraviti, kdor želi mirni razvoj te po velikosti tretje države južnoameriške. Voljen ni kak general, temveč doktor prava Raimundo Andueza Palacio, kateri si je postavil za svojo glavno nalogu mirni razvoj domovine. Dosedaj je navadno vselej bil voljen kak general, ki je seveda v prvi vrsti skrbel le za vojsko. To je pa vzbujalo nevoljo prebivalstva, katere se je pa poslužil kak drug general, ki je skušal z zaroto ali z ustavo predsednika spodriniti, da sam pride na mesto njegovo. Dežela tako nikdar ni bila mirna. Nov predsednik bude pa imel težavno stališče in se ne ve, če se bode mogel vzdržati. Generali bodo gotovo le neradi trpeli civilista na čelu države in je pričakovati, da ga bodo skušali s silo odstraniti.

Domače stvari.

— (Pozor, volilci!) Za jutrišnjo mestno volitev so naši in „narodnih volilcev“ kandidatje tisti, ki jih priobčuje naš list na prvem mestu in ki so razglašeni po mestu na belih plakatih. Trosi se vest, da g. dr. D. Majaron ni več kandidat, ker se ne nahaja na plakatih „narodnega volilnega odbora.“ A to ni res, nego on je kandidat z drugimi kandidati „narodnih volilcev“ vred. Zato, volilci, bodite pozorni in volite dosledno samo in jedino vse kandidate „narodnih volilcev“ brez izjeme!

— (Glas izmej občinstva.) Piše se nam: Mej vsem pisarniškim objektom v Ljubljani ima gotovo Avgust Erzin, praktikant na rotovži, najugodnejši, položaj. Zdaj tekmuje s Schroecklom na Dunaju in priepla romarske vlake, zdaj leta od hiše do hiše in agituje za klerikalno stranko. Zato bi prav resno vprašal: Ali posel mestnih praktikantov tudi volilno agitacijo obsegata?

njega sivolas Turčin v valovje — zginil je. V nekoliko trenutkih že se prikaže umazan turban iz vode.

Tako skočili so širje katoličani in jeden Srbin iz oddelka, pometali orožje od sebe, hoteč planiti za Turčinom, da ga rešijo smrti. A hipoma udarijo vsi muhamedani iz kompanije za njimi, ter poprijemši jih za plašče branijo jim skočiti v Drino, na vse grlo kričajo: „Ne, ne, tega ne smete; pustite ga, da utone, Alah hoče tako! Kismet! Kismet! Kismet!“

Hipoma bila se je razpršila kompanija in na obalih Drine unane se mej obojeverci srdit boj. Da ni bilo prisotnih stotnikov in častnikov tekla bi bila celo kri.

A še predno so jih bili pomirili ti, že je bil splaval samomorilec h kraju. Skesa se je bil, ali mu je pa bila Drina premrzla! In zopet so upili Turčini, kazoč nanj: „Kismet! Kismet!“ Ni utonil, Alah ni hotel, da utone!

Tudi nam treba v življenji precejšnjo merico „kismeta“, ako hočemo biti zadovoljni z usodo svojo.

— (Volitvena sredstva.) Agitator klerikalne stranke znani krojač Šturm, obrekoval je pri volilcih III. razreda g. M. Kunca na tak način, da je poslednji uložil danes tožbo proti Šturm.

— (Ljubljanski „Sokol“) izročil je danes po posebni deputaciji, obstoječi iz starosti Ivana Hribarja in odbornikov dr. Tekavčiča in Mulačka gosp. Pavlu Drahsljerju, trg. poslovodji v Ljubljani, častno diplomu,

— (Iz Celja) se nam piše 14. aprila: Okrožnega sodišča predsednik g. Heinricher spoznal je za dobro, današnje porotniško zasedanje otvoriti z nagovorom na porotnike, ki ni bil drugo, kakor malo srečna polemika proti državnemu poslancu g. Mihi Vošnjaku, kateri je bil ob jednem za to zasedanje izžreban kot porotnik! Ker je ta polemika zadržala tudi osobne in take napade, ki nikakor ne spadajo v sodniško dvorano, uložil je g. Miha Vošnjak na kompetentno mesto pritožbo, in zahteval, da se uvede zoper g. Heinricherja disciplinarna preiskava.

— (Župnijo v Starjem trgu) pri Slovenjem Gradcu, kjer je župnikoval pokojni Davorin Trstenjak, dobil je g. Anton Šlander, knezoškofski duh. svetovalec in župnik v Slovenjem Gradcu.

— (Novoizvoljeni odbor političnega društva „Edinosti“:) Predsednik: Ivan Naberger. Odborniki: Cotič Makso, tajnik; Kljun J. M.; Mandič Mate, I. podpredsednik; Mankoč Ivan; Škabar Ante, blagajnik; Turk Josip, Truden Ante; Vatovac J. M., II. podpredsednik; Živic V. M. Namestniki: Horvatin Miha, Martelanc J. (poslanec), Martelanc Dragotin, Nadlišek St., Nagode Josip, Požar Josip, Prelc Štefan, Sancin Ante (Drejač), Žitko Franjo.

— (Vabilo.) Podružnica sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico napravi drugo nedeljo po Veliki noči, dne 20. aprila 1890. shod v Prošovicih pri Mariji na Zili v gostilni gospoda Šumija ob 3. uri popoludne po naslednem dnevnem redu: 1. Pozdrav načelnikov. — 2. Deklamacije: a) Svetinja. Zložil A. Aškrc. b) Deklica, ki je v šolo hodila. Zložil Stanič. — 3. Poučen govor, govori blag. g. dr. Jožef Vošnjak. — 4. Nasveti in predlogi. — 5. Domača zabava, pri kateri bodo družbo razveseljevali vrli Loški pevci in razni govorniki. Načelnštvo podružnice sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico vabi prav uljudno, da se tega shoda izvolijo udeležiti častiti družbeniki in oni, ki hočejo k naši družbi pristopiti; sploh pa so nam dobro došli vsi rodoljubi slovenski in prijatelji naši.

— (Iz Dolenjega Logatca) se nam piše: Dne 13. t. m. poslovila se je zopet tolpa Kranjc, mej njimi tudi 10 Dolenje-Logatčanov od svoje lepe domovine. S solzanimi očmi spremljala jih je množica in jokaje ločila se je žena od moža, mlada deca od svojega skrbnega očeta in žalostno odmevali so na kolodvoru poslednji klici: Varuj vas Bog onkraj morja, v daljni Ameriki.

— (Trta uš v Avstriji.) Poljedelsko ministerstvo objavilo je nedavno izvestje o škodah vsled trtne uši. Iz tega izvestja je jasno, da trtna uš vedno napreduje in da se veliko premalo stori, da bi se omejila ta grozna šiba. Rahla, kamenita tla, obrnena na solnčno stran, kjer se je pridelovala najboljša vinska kapljica, so trtne uši prva žrtev. V tacih vinogradih ni druge pomoči, nego ameriške trte. Za poslednje so državne trsnice po Slovenskem: na Bizejškem, v Borlu (Ankenstein) pri Ptuji, v Hrastovci pri Zavrči in v Kostanjevici na Dolenjskem. (To je vse premalo, kakor tudi število oddanih ameriških trt.) — Do konca 1888 l. bilo je po uradnih izvestjih po trtni uši okuženih: Na Nižje-Avstrijskem 61, na Štajerskem 39, na Kranjskem 26, v Istri 8, na Goriškem 4, v Trstu 1, ukupno 138 sosesk. Danes je to število gotovo še višje in vsakoletna škoda, prouzročena po trtni uši, je vedno ogromnejša.

— (Učiteljsko društvo za Sežanski okraj) bode zborovalo v Sežani dne 1. maja t. l. ob 10. uri dopoludne. Usored: 1. Verifikovanje zapisnika zadnjega zborovanja. 2. Pojasnjevanje g. c. kr. okr. šol. nadzornika glede stat. popisovanja ljudskih šol za l. 1890. 3. Prostovoljno predavanje 4. Letno poročilo tajnikovo, blagajnikovo in povedovodjevo. 5. Volitev delegatov k obč. zboru „Zaveze“ v Celji. 6. Volitev društva. 7. Razni nasveti.

— Akademično društvo „Slovenija“ na Dunaju priredi v četrtek, dne 17. aprila, svojo prvo redno sejo v letnem tečaji (XLIII. tečaj) s sledečim vsporedom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poro-

čilo odborovo. 3. Tajnikovo poročilo o zimskem tečaji. 4. Slučajnosti. 5. Poročilo revizorjev. 6. Volitev predsednika. 7. Volitev odbora, 8. Volitev revizorjev. 9. član F. Goestl kritikuje čitanje „O sanjah“ člana A. Podpečnika. Lokal: Schmidleitner's Restauration, VII. Lerchenfelderstrasse št. 45. Začetek ob 8. uri zvečer. Slovanski gostje dobro došli! K obilni udeležbi vabi odbor.

— (Mesto c. kr. notarja v Škofjeloški) je razpisano. Prošnje v 14. dneh.

— (Četveroteljka.) V „Obzoru“ čitamo pod tem naslovom, da je v Velikem Ogradjeniku v Hercegovini krava posestnika Josipa Šarca vrgla čvetero lelet. To je pač kaj redkega.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Kotor 14. aprila. Generalni nadzornik pehote fzm. König semkaj dospel.

Pariz 14. aprila. „Soir“ javlja iz Bourdeauxa: Mráz je v mnogih vinogradih napravil veliko škodo.

Dunaj 15. aprila. „Wiener Zeitung“ objavlja zakon glede urejenja vnanjih pravnih razmer izraelitske verske družbe.

Praga 15. aprila. Po eksploziji tukajšnje plinarne nastal ogenj. Škoda ni znatna, a batil se je, da ne bode možno mesta razsvetliti.

Praga 15. aprila. Strajk pekov ni sploden. Ob 2^{1/2} zjutraj razgrajali pekovski pomočniki pred pekarijo v Kinskega ulici na Smihovu in psovali ondu delujoče pomočnike. Razgrajalce so zaprli in ukrenilo se je vse potrebno za varnost.

Razne vesti.

* (Poroka nad vojvodinje Marije Valerije) z nadvojvodo Franom Salvatorjem bode, kakor se javlja iz gotovega vira, dne 28. julija t. l. v Ischlu.

* (Slavjanški) dobil je srbski red sv. Save tretje vrste.

* (Tisoč goldinarjev nagrade) obljubilo je oskrbništvo muzeja v Dunajskem arsenalu tistem, kateri bi ovadil tatú, ki je ukradel maršalsko palico grofa Radeckega in pomagal palico zopet dobiti.

* (Menic ponaredil) za 14.000 gld. je neki Ivan Adamovics, posestnik parnih mlinov v Budimpešti. Oglejufal je zlasti mestno braničino in mnogo zasobnih tvrlik. Goljufa so zaprli.

* (280 km. prejezdilo je v sedmih dneh) dvanaest častnikov, pod vodstvom nadporočnika Kolomana Geczy de Garamszegh. Jezdili so iz Mostara čez Stolac, Ljubinje, Trebinje, Dubrovnik, Slano in Metković nazaj v Mostar. Jezdici morali so, ker ni bilo strežajev, tudi konje sami snažiti in oskrbovati, kar je bilo tem težavnejše, ker temu niso vajeni. Kljub težavnej poti znaši jih je vodnik vedno pri dobrej volji ohraniti.

* (Novodobne Amazonke) so sedaj v Severnej Ameriki. Sto mladih, premožnih dam združilo se je v jedno stotnijo. Učiteljem izvolile so si nadstražnika, ki jih ima poučevati v vseh vojaških vedah. Uniforma teh vojakinh obstoji iz kratke suknje, ki sega do kolen, rujavih dokolenic (Gamaschen) za prostakinje, belih pa za častnice, jopiča, krasne puške in čepice, ki je tako podobna vojaškemu pokrivalu. Da si morejo le bogate Američanke kaj tacega omisliti, se razume.

* (Osem desetleten samomorilec.) V Brodju v Galiciji obesil se je 80leten berač, ker se je naveličal življena.

* (Poneverilca zasledili.) Ko se je jeseni lanskega leta v Budimpešti Karel, blagajnik južne železnice, ustrelil, mislil se je sploh, da je on poneveril 22.000 gld., katerih ni dostajalo. V petek, dne 11. t. m., pa so prijeli uradnega sluga Hlavnaja in njegovo soprogo, ker sta preteklo zimo mnogo denarja potrosila. Hlavnaj se je tudi že udal, da je takrat, ko je 22.000 gld. prešlo, on iz odprtne blagajnice vzel 1000 gld., tako da sedaj ni več dvomno, da je on vso omenjeno vsoto poneveril, in da se je blagajnik le iz obupa ustrelil, ker je vedel, da bodo njega dolžili poneverjenja. Sedaj bode tudi za rodbino blagajnikovo, ki je trpela doslej največje pomanjkanje, bolje, ker dobi izvestno pokojnino, ko se je spričala nedolžnost očetova.

* (Pomanjanje žensk.) Ko je bilo v Kaliforniji leta 1848 že nad 100.000 mož, bile so ženske tam še jako redke. Ako se je v tistem času v San Francisku kaka ženska pričakala, so vse popustili ter jo naravnost obožavali. Razmerje med ženskim in moškim prebivalstvom v Kaliforniji je še sedaj 1:5, meji tem ko na vzhodnej strani Združenih držav število žensk daleč presega število mož. Ko bi sedaj kakih 40.000 mladih deklet prišlo v San Francisko, bi se tekom jednega leta lahko vse prav dobro pomožile, tako jih nedostaje.

Izjava.

Iz volilnih oklicev, ki so nabiti po cestnih vogalih, vidim, da sem postavljen kot kandidat za sedanje volitve v občinski zastop.

Da odstranim vsako dvojbo, izjavljam s tem, da **ne kandidujem** ter da nesem pooblastil **nikogar**, da me proglaši za kandidata.

V Ljubljani, 14. aprila 1890.

Dr. A. Mosché.

Za vnosno porabo. Bolesine udov, protinske in revmatične bolezni in vsakvrstna vnetja se z gotovim uspehom ozdravijo z Moll-ovim „Francoskim žganjem“. Steklenica stane 90 kr. Vsaki dan ga razpošilja po poštnem povzetji A. Moll, lekarnar, c. in kr. dvorni založnik na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 6 (55-4)

Tujiči:

14. aprila.

Pri **Slonu**: Dr. Russ, Hofeldner, Kleer z Dunaja Witten iz Gradea. — Durra iz Berolina. — Wieltschnig s Križa. — Waitz iz Brixna. — Smrekar iz Sevnice. — Goljevsek iz Gorice — Beiter, Reif, Kutsky iz Brna. — Hudovernik iz Kranjske gore — baron Romev iz Trsta.

Pri **Matiči**: Kren, Rosenberg, Stampita, Reich, Schneider, Kamerer z Dunaja. — Radman iz Zagreba. — Koh iz Brna. — vitez Gutmanthal iz Gradea. — Rom iz Kočevja. — Cora iz Trsta.

Pri **Bavarskem dvoru**: Rankel iz Celja.

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močina v mm.
14. aprila	7. zjutraj	729.6 mm.	7.2°C	sl. zah.	obl.	0.00mm.
	2. popol.	729.6 mm.	13.5°C	sl. jz.	obl.	
	9. zvečer	729.8 mm.	7.0°C	sl. zah.	jaz.	

Srednja temperatura 9.2°, za 0.1° pod normalom.

Dunajska borza

dné 15. aprila t. l.

(Izvirno teleografično poročilo.)

	včeraj	—	danesh
Papirna renta	gld. 89.30	—	gld. 89.15
Srebrna renta	89.40	—	89.25
Zlata renta	110.80	—	110.80
5% marenca renta	102.45	—	102.40
Akcije narodne banke	942	—	942
Kreditne akcije	302.25	—	301.50
London	118.95	—	119
Srebro	—	—	—
Napol.	9.44	—	9.44
C. kr. cekini	5.65	—	5.65
Nemške marke	58.37	—	58.42

Trgovskim pomočnikom

ki želé začeti kako knpečiske podjetje, ponuja se najlepša prilika, prevzeti trgovino z mešanim blagom (306-1)

na **Kranjskem**, ki je na jako dobrem glasu in ima velik promet, pod jako ugodnimi pogoji z malo zalogo blaga in s prodajalnico opravo; zahteva se glavnica od 1000 do 3000 gld. — **Kje?** zve se v **Fr. Müller-jevem Announceen-Bureau v Ljubljani.**

Št. 564.

(288-3)

Razglas.

Visoko c. kr. namestništvo v Trstu je podelilo z odlokom dne 19. svečana 1890, št. 2157 III., davkarski občini **Dolina** načrtovalno dovoljenje za

dva nova letna semnja dne 16. maja in 11. novembra

za živino ter za vse v prostem semenjskem prometu za prodajo dovoljeno blago v vasi **Dolini**.

Zupanija Dolina pri Trstu,

dne 30. marca 1890.

Nadžupan: Slavc.

Zahvala.

Za kulantno likvidacijo in točno izplačilo škode, katero sem imel vsled ognja, ki je bil nastal v mojej hiši dne 31. marca t. l., četim se dolžnega, slavnega **ces. kr. priv. Assicurazioni Generali v Trstu** (katero zastopa v Ljubljani gospod **Konstantin Tagliapietra**, **Gradišče št. 4**) izrekati javno najtoplejšo zahvalo svojo in ta zavod povsod priporočati.

V Bistri, dne 9. aprila 1890.

Josip Verbič.

Blago za obleko.

Peruvien in dosking za visoko **duhovščino**, predpisano blago za **uniforme** c. in kr. **uradnikov**, potem tudi za **veterance, gasilce, telovadce**, **Hrvé.**

Sukno za **billard** in **igralne mize**, **oden** tudi nepremočljiv za **lovske suknje, blago, ki se sme prati.**

Potni plaidi od gld. 4—12. Vse to ceneje kakor kjer koli in le **najboljše trajne baže.**

Jan. Stikarofsky v Brnu.

Največja **zaloga sukna** v Avstro-Ogerskej. **Uzoreci** zastonj. Za gg. krojaške mojstre najbogatejše in najlepše **knjige uzorev**. Pošiljatve nad gld. 10. franko. Pri mojej konstantnej zalogi gld. 200.000 in pri mojej **svetnej trgovini** se razume samo po sebi, da ostane mnogo **ostankov**, in ker mi ni moč od njih pošiljati uzorcev, vzamem tako naročene **ostanke nazaj**, jih zamenjam ali pa denar nazaj pošljem. Barva, dolgot, cena morajo se navesti pri naročbi ostankov.

Dopisovanje v nemščini, madjarščini, češčini, poljščini, italijsčini in francoščini. (141—14)

Dr. Friderik Lengiel-ov

Brezov balzam.

Že sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrta njen obraz, je od pahtiveka zman kot najizvrstnejše lepotilo; zato se pa ta sok po predpisu izumitelja pripravi kemičnim potom kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer žujim obraz ali drugi deli polti, **ločijo se že drugi dan neznatne luskinje od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.**

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kožave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeleju beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogrece, nosno rudečino, zajedce in druge nesnažnosti na polti. — Cena vrču z navodom vred **gld. 1.50.**

Zaloga v Ljubljani pri **U. pl. Trnkočevi**, lekarji. (179—28)

Tvrdka G. Tönnies Ljubljana

prevzema izvršitev

vodovodov v poslopja, kopalnih naprav itd.

Vsi dotični predmeti montovani in sestavljeni so v njeni tovarni pripravljeni na ogled.

Proračuni troškov se radovoljno izdelujejo.

(307—1)

Ogerska delniška zavarovalna družba za točo v Budimpešti

vsprejema zavarovanja proti škodi po toči po stalnih premijah **brez poznejše zavezosti.**

Popolna uplačana glavnica milijon goldinarjev a. v.

Škoda se točno in kulantno izplačujejo.

Premije se lahko še le **po žetvi**, to je dne 30. septembra proti menicam plačujejo.

Če se na kakem kraju ali pristavi skleneno zavarovanje za točo ne naznani nikaka škoda, upiše družba na dobro zavarovani stranki **deset odstotkov** čisto uplačane premije, in drugo leto, če se pridelki taistega zemljišča zopet zavarujejo, toliko **odpiše**. **Onim strankam, ki so lani bile zavarovane pri „Ces. kr. občnej zavarovalnici v Trstu“ in se letos pri „Ogerskej delniškej zavarovalnej družbi za točo v Budimpešti“ zavarujejo, se gori imenovani odpustek lanskega leta od letosnjene premije odpiše.**

Natančneje pove:

(305—1)

v Ljubljani glavno agentstvo za Kranjsko, Gradišče št. 4 v vseh drugih krajih dotični okraji in lokalni agentje.